

Sygn. akt: III AUa 583/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Ewa Naze

Sędziowie: SSA Jolanta Wolska

SSA Dorota Rzeźniowiecka (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Kamila Tomasik

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2015 r. w Łodzi

sprawy **J. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o emeryturę,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 12 marca 2014 r., sygn. akt: V U 1045/13,

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 583/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12 marca 2014 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołanie J. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. z dnia 24 czerwca 2013 roku, którą to decyzją organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury.

Powyższe rozstrzygnięcie poprzedziły następujące ustalenia faktyczne:

J. P., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 6 czerwca 2013 roku, wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Wnioskodawca posiada ponad 25-letni staż ubezpieczeniowy. ZUS nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych żadnych okresów zatrudnienia. Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

W okresie od 4 września 1975 roku do 4 sierpnia 1991 roku wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w B.. W świadectwie pracy wykazano, że wnioskodawca pracował w ww. przedsiębiorstwie na stanowiskach ślusarza, monter a – spawacza i spawacza. W okresach od 30 października 1980 roku do 17 października 1981 roku, od 4 maja 1987 roku do 31 marca 1989 roku oraz od 27 kwietnia 1991 roku do 11 lipca 1991 roku wnioskodawca pracował na budowach eksportowych w Libii, NRD i ZSRR. Zgodnie z umową o pracę z dnia 3 września 1975 roku wnioskodawca został zatrudniony w (...) na stanowisku ślusarza. W angażach stanowisko pracy określano jako ślusarz remontowy,

spawacz, ślusarz – spawacz, monter konstrukcji, monter, monter konstrukcji stalowych, monter – spawacz, monter –brygadzysta.

W trakcie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w B. wnioskodawca nie wykonywał stale i pełnym wymiarze czasu pracy prac przy spawaniu, wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym. Wnioskodawca wykonywał również inne prace poza spawaniem. Były to prace montażowe związane ze skręcaniem elementów konstrukcyjnych śrubami. Wnioskodawca składał z elementów konstrukcyjnych hale w R. i P., które były zapleciami dla (...) i Elektrowni (...). Hale te były stawiane od podstaw ze słupów, belek, dźwigarów. Prace montażowe były wykonywane przez wnioskodawcę od poziomu o do 20 metrów.

Przedsiębiorstwo (...) w B. nie wystawiło wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W okresie od 5 sierpnia 1991 roku do 31 maja 2003 roku wnioskodawca był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w Ł.. W świadectwie pracy określono stanowisko pracy wnioskodawcy jako monter – spawacz. W okresie od 16 lutego 1999 roku do 10 maja 1999 roku wnioskodawca pracował na budowie eksportowej w RFN.

W okresie zatrudnienia w (...) S.A. wnioskodawca wykonywał podobne czynności, jak wcześniej w Przedsiębiorstwie (...) w B.. W zakładzie tym wnioskodawca wykonywał nie tylko prace związane ze spawaniem, ale również prace montażowe związane ze skręcaniem elementów śrubami. Prace montażowe były wykonywane od poziomu o wwyż.

Przedsiębiorstwo (...) S.A. w Ł. odmówiło wydania wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. W świadectwie pracy wystawionym wnioskodawcy wskazano natomiast, że wnioskodawca nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresach od 4 września 1975 roku do 4 sierpnia 1991 roku w Przedsiębiorstwie (...) w B. oraz od 5 sierpnia 1991 roku do 31 maja 2003 roku w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w Ł. Sąd oparł się na dokumentach zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy w postaci umów o pracę i angaży, zeznaniach świadka S. R. oraz częściowo na zeznaniach wnioskodawcy. Z dowodów tych wynika, iż wnioskodawca wykonywał w spornych okresach nie tylko prace przy spawaniu, wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym, ale również prace montażowe, z których tylko część wykonywana była na wysokości.

Sąd Okręgowy uznał za niewiarygodne zeznania świadka Z. L. w części stwierdzającej, że w spornych okresach wnioskodawca jedynie spawał konstrukcje stalowe. Zeznania te stoją bowiem w oczywistej sprzeczności z zeznaniami świadka S. R., a także samego wnioskodawcy, z których wynika, że wnioskodawca nie tylko spawał, ale także skręcał konstrukcje metalowe śrubami, a prace wykonywał od poziomu zero. Także zeznania świadka Z. L. i wnioskodawcy w zakresie stwierdzającym, że wnioskodawca pracował jedynie na wysokości od 5 metrów wwyż Sąd uznał za niewiarygodne. W ocenie Sądu są one bowiem sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego. Skoro z zeznań wnioskodawcy wynika, że składał on z elementów konstrukcyjnych hale w R. i P. od podstaw, to nie sposób przyjąć, że prace montażowe były przez niego wykonywane tylko na wysokości. Powyższe wnioski znajdują potwierdzenie w zeznaniach świadka S. R., z których wynika, że prace montażowe i prace przy spawaniu były wykonywane przez wnioskodawcę od poziomu zero wwyż.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy uznał odwołanie za nieuzasadnione. Wskazując na treść art. 32 ust. 1 i art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze Sąd pierwszej instancji zważył, że wnioskodawca nie spełnia przesłanki zatrudnienia w warunkach szczególnych co najmniej przez okres 15 lat. W ocenie Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy dawałby możliwość zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych jedynie okresu od 1 października 1978 roku do 28 lutego 1982 roku, albowiem w angażach za

ten okres wskazano, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku spawacza. Przy zaliczeniu tego okresu do pracy w warunkach szczególnych wnioskodawca nie legitymuje się jednakże 15-letnim stażem pracy w takich warunkach.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę także na tę okoliczność, że zarówno (...) w B., jak i (...) S.A. w Ł. nie wystawiły wnioskodawcy świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych, a drugi ze wskazanych pracodawców wskazał wręcz w świadectwie pracy, że wnioskodawca nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych.

W związku z tym Sąd Okręgowy stwierdził, że w okresach od 4 września 1975 roku do 30 września 1978 roku, od 1 marca 1982 roku do 4 sierpnia 1991 roku oraz od 5 sierpnia 1991 roku do 31 grudnia 1998 roku wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prac wymienionych w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, a zatem nie było podstaw do zaliczenia tych okresów do pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto Sąd Okręgowy stwierdził, że okres zatrudnienia od 1 stycznia 1999 roku do 31 maja 2003 roku nie mógł być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, albowiem staż pracy w takich warunkach zgodnie z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS bada się na dzień 1 stycznia 1998 roku.

Powyższe orzeczenie zaskarżył apelacją wnioskodawca zarzucając:

1. naruszenie prawa procesowego mającego wpływ na treść orzeczenia, w szczególności: art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na dokonaniu tej oceny z całkowitym pominięciem dokładnych ustaleń, a mianowicie, czy przez cały okres zatrudnienia prace wykonywane były od podstaw, poziomu zero oraz wybiórczą ocenę dowodów, a także sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, przez przyjęcie, iż w spornych okresach prace wykonywane były nie tylko przy spawaniu, wycinaniu elektrycznym, gazowym i automowodorowym, ale również prace montażowe, z których tylko część wykonywana była na wysokości, a także niedostatecznym wyjaśnieniu okoliczności i charakteru wykonywanych prac.

2. naruszenie prawa materialnego, w szczególności art. 184 i 32 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r ,poz. 1440 ze zm.) przez błędną jego wykładnię, w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze przez nie uznanie pracy, jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie prawa do emerytury lub uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Trybunalskim do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że podczas zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w B. na stanowisku ślusarz (zawód wyuczony), pracował przy mocowaniu - przykręcaniu postawionych przez dźwig słupów metalowych na poziomie zero, tylko przez 3 iesiące, a praca jego polegała na montażu konstrukcji metalowych na wysokości i spawaniu (belek, dźwigarów i konstrukcji dachowych), która stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (8-12 godzin dziennie), a w sytuacjach pilnych nawet w sobotę i niedzielę.

Ponadto w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w Ł., wykonywał prace związane z montażem konstrukcji metalowych na wysokości i spawaniem, które to prace także wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, często też ponadwymiarowym czasie pracy.

W ocenie skarżącego Sąd błędnie przyjął, że prace montażowe związane ze skręcaniem elementów konstrukcyjnych śrubami przez cały czas zatrudnienia odbywały się od poziomu zero, co jest to sprzeczne ze stanem faktycznym. Według wnioskodawcy prace, które wykonywał jako monter odbywały się na wysokościach od 5 metrów wzwyż.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja skarżącego nie zawiera uzasadnionych podstaw. Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny rozpoznawanej sprawy i zastosował właściwe przepisy prawa materialnego.

Zawarty w przepisach przejściowych ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (.U.2013.1440 j.t.) art. 184 dotyczy tych ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 roku, którzy w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) osiągnęli: 1/ okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia emerytury w wieku niższym, niż 65 lat w przypadku mężczyzn; 2/ okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (co najmniej 25 lat dla mężczyzn). Takim ubezpieczonym emerytura przysługuje w przypadku nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.

Prawo do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze stanowi w systemie emerytalnym uprawnienie wyjątkowe, związane z ujemnym oddziaływaniem zdrowotnym warunków pracy na pracownika, co uzasadnia przyjęcie wcześniejszego wieku emerytalnego. Zgodnie z § 4 rozporządzenia z dnia 4 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) prawo do takiej emerytury nabywa pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia. Natomiast w myśl § 2 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku - okresy pracy uzasadniające prawo do świadczenia emerytalnego to okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywana jest stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Normatywne rodzaje prac w szczególnych warunkach wyróżnia kryterium merytoryczne i formalne; pierwsze dotyczy wykonywania stale i w pełnym wymiarze takiej pracy, warunkiem drugiego jest wymienienie jej w rozporządzeniu z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca, która nie spełnia łącznie obu kryteriów nie uprawnia do emerytury w niższym wieku emerytalnym określonym w tym rozporządzeniu. (tak: wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych 2009-02-10, II UK 199/08, opubl. L.). Nawet jeżeli pracodawca uznał pracę na danym stanowisku za pracę w szczególnych warunkach, taki pracownik może nie otrzymać wcześniejszej emerytury. ZUS odmówi jej bowiem, gdy nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. (tak: SN z 2010-05-25, I UK 3/10, Monitor Prawa Pracy 2010/8/394).

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe mające na celu ustalenie, czy wykonywana przez wnioskodawcę praca w spornych okresach może być zakwalifikowana jako praca wykonywana w warunkach szczególnych. Podkreślenia wymaga, że Sąd pierwszej instancji na okoliczność prac wykonywanych przez wnioskodawcę w spornych okresach dopuścił dowód z zeznań wnioskodawcy, świadków oraz z dokumentacji pracowniczej zawartej w aktach osobowych wnioskodawcy i poddając je ocenie zgodnej z treścią art. 233 k.p.c. w sposób uprawniony wywiódł, że w okresach tych ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych jednakże nie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Argumentacja Sądu I instancji w tym zakresie, oddająca tok wniosku, jest logiczna, poprawna i przekonująca, zatem w pełni zasługuje na akceptację. Sąd Okręgowy przeanalizował zeznania wnioskodawcy i powołanych świadków, które w zakresie w jakim dotyczyły czasu wykonywania przez ubezpieczonego prac kwalifikowanych jako prace w szczególnych warunkach były sprzeczne. W uzasadnieniu wyroku sprzeczności te zgodnie z zasadami logiki ocenił. Podobnie za sprzeczne z zebraniem materiałem dowodowym należy uznać twierdzenia wnioskodawcy wyrażone w apelacji w zakresie stałości i pełnego wymiaru wykonywanej pracy w warunkach szczególnych. Zarówno bowiem z zeznań wnioskodawcy jak i przede wszystkim korelujących z nimi zeznań świadka S. R. wynika, że ubezpieczony zajmował się nie tylko spawaniem, ale także pracami montażowymi, z których tylko część wykonywana była na wysokości. Z prawidłowych ustaleń Sądu poczynionych na podstawie właściwie ocenionego materiału dowodowego wynika, że prace montażowe i prace przy spawaniu wykonywane były przez wnioskodawcę od poziomu zero wzwyż. W związku z czym przy konieczności składania elementów konstrukcyjnych hal w R. i P. od podstaw nie sposób uznać, że praca w warunkach szczególnych uprawniająca wnioskodawcę do wcześniejszej emerytury spełniała wymóg stałości i pełnowymiarowości. Nie bez znaczenia dla powyższej oceny w

kontekście dokonanych ustaleń na podstawie osobowych źródeł dowodowych mają świadectwa pracy z zakładów (...) w B. jak i (...) S.A. w Ł., które nie potwierdziły wykonywania przez wnioskodawcę pracy w warunkach szczególnych.

Powyższe rozważanie uprawniają zatem stwierdzenie, że wnioskodawca nie wykazał, aby w okresach spornych wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresie co najmniej 15 lat, a zatem nie spełnił koniecznej przesłanki do przyznania mu prawa do dochodzonego świadczenia.

Z tych względów uznając bezpodstawność zarzutów apelacji w przedmiocie naruszenia prawa procesowego i materialnego Sąd Apelacyjny stosownie do treści art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Sędziowie Przewodniczący